

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/29/2014
Identifikačné číslo spisu:	7014200848
Dátum vydania rozhodnutia:	02.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7014200848.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: M. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y., t.č. Útvar policajného zaistenia pre cudzincov, Sečovce, zastúpený: JUDr. Mariannou Lechmanovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, proti odporcovi: Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Prešov, Oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru Košice - letisko, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č.: PPZ-HCP-PO9-286-013/2014 zo dňa 1. júla 2014, o zaistení, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29. júla 2014, č. k. 1Sp/33/2014-34, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29. júla 2014, č. k. 1Sp/33/2014-34, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie č.: PPZ-HCP-PO9-286-013/2014 zo dňa 1. júla 2014, ktorým bol navrhovateľ zaistený podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré bez zistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku. Účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal. V dôvodoch rozsudku krajský súd uviedol, že napadnutým rozhodnutím odporcu bol zaistený navrhovateľ, ako cudzí štátny príslušník, bez zistenia jeho trvalého pobytu v Afganistane, podľa ustanovenia § 88a ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov v znení neskorších predpisov, s účinnosťou od 1. júla 2014 a súčasne bol podľa § 88 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Sečovciach na čas nevyhnutne potrebný,

najviac do 1. decembra 2014.

Krajský súd uviedol, že navrhovateľ namietal:

- 1/ nedostatočne zistený skutkový stav, vo vzťahu k čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd,
- 2/ správny orgán nezisťoval motív úteku z pobytového tábora v roku 2012, a preto absentuje úvaha správneho orgánu, k ďalšiemu riziku úteku navrhovateľa, odvolávajúc sa na všeobecnú prax týkajúcich sa ostatných utečencov,
- 3/ alternatívy zaistenia skúmal iba formálnym spôsobom, ubytovanie a zamestnanie, nie je podmienkou skúmania, s poukazom aj na ust. § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov,
- 4/ neprimerane dlhá doba zaistenia, s poukazom na príručku UNHCR,
- 5/ správny orgán neskúmal zdravotný stav navrhovateľa, keď dňa 10. júna 2014 utrpel nehodu a bol v Nemecku hospitalizovaný.

V závere citoval nález Ústavného súdu publikovaný pod č.s p. II Ú S 147/2013.

Krajský súd uviedol, že preskúmal námietky navrhovateľa proti rozhodnutiu odporcu v intenciách ust. § 250l a nasl. a dospel k záveru, že tieto neopodstatňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia, preto súd rozhodnutie potvrdil, s poukazom na ust. § 250q ods. 2 prvá veta O.s.p. Podľa krajského súdu z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že navrhovateľ vo svojich podaniach o vysvetlení úteku z domovskej krajiny - Afganistan rozdielne uvádza, že na území SR ani v krajinách EÚ nemá nikoho/ zápisnica č. PPZ-HCP-PO11-AK-337-00/2012 zo dňa 6. novembra 2012, pričom pri úkonoch ÚHCP zo dňa 10. septembra 2012 je uvedené, že navrhovateľ z Afganistanu vycestoval pred mesiacom s bratom, jeho manželkou a tromi deťmi. Za cestu zaplatil jeho brat prevádzzačovi 12 000 USD, jeho cieľovou krajinou bolo Nemecko, kde žije jeho sestra.

Po vydaní rozhodnutia o zaistení zo dňa 10. septembra 2012 navrhovateľ požiadal o azyl, bol zo zaistenia preložený do Pobytového tábora Opatovská Nová Ves, odkiaľ dňa 21. decembra 2012 utiekol a zdržiaval sa v Dánsku a Nemecku. Z Nemecka bol vrátený na územie SR na základe informácie o dublínskom transfere z Nemecka do SR, MÚ MV SR č.p. MÚ-660/DS-DŽ-2012. Je pozitívne lustrovaný v IS INTERPOL, IS MIGRA. O výsledky azylového konania sa nezaujímal.

Navrhovateľ dňa 1. júla 2014 podal konajúcemu policajnému orgánu vyjadrenie, v ktorom uviedol, že má len 150,58 EUR, neuviedol, prečo odišiel z Pobytového tábora v Opatovskej Novej Vsi, iba to, že odišiel do Dánska. V Nemecku údajne žiadal o azyl. Na územie SR bol vrátený Nemeckom dňa 1. júla 2014. Pôvodne chcel zostať v Dánsku alebo Nemecku, avšak bol upozornený, že príslušnou krajinou na prejednanie žiadosti o udelenie azylu je Slovenská republika, preto súhlasil s návratom do SR.

Krajský súd uviedol, že odporca v dôvodoch rozhodnutia po skutkovej stránke uviedol všetky skutočnosti, ktoré sú reálnym prejavom správania sa cudzinca, ktorý v podstate k svojmu odchodu z domovskej krajiny neuviedol nič nové, oproti prvému zaisteniu v roku 2012. Jeho trasa úteku po Dánsku, Rakúsku, Nemecku preukazuje, že nemal v úmysle ostať na území Slovenskej republiky, aj keď požiadal o azyl. Azylové konanie na území SR bolo zastavené, pretože z Pobytového tábora v Opatovskej Novej Vsi utiekol dňa 21. decembra 2012 a od tohto času sa ani nezaujímal o výsledok azylového konania.

Z uvedených dôvodov, nie je možné podľa krajského súdu považovať námietku navrhovateľa pod č. 1/ a 2/ za opodstatnenú.

K námietke 3/ krajský súd uviedol, že navrhovateľ nie t.č. v konaní o administratívnom vyhostení, ale je v konaní o udelenie azylu na území SR, preto v tomto prípade nie je aplikovateľná právna úprava podľa ust. § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov.

K námietke 4/ týkajúcej sa doby zaistenia krajský súd uviedol, že táto dĺžka bola riadne odôvodnená v súlade s platnou právnou úpravou, pričom táto sa počas celého zaistenia monitoruje, či je opodstatnená

alebo nie, s poukazom na ust. § 90 ods. 1 písm. d/ ZoPC. Účel zaistenia je čas, dokedy sa nevyhnutne musia vykonať všetky opatrenia k tomu, aby sa zistili skutočnosti uvádzané navrhovateľom v azylovom konaní, o ktorom sa má rozhodnúť v zákonnej podľa ust. § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyľe. Pri negatívnom rozhodnutí MV SR, plynú ďalšie lehoty na podanie oprávneho prostriedku, týmito úkonmi samotného azylanta sa predlžuje aj doba zaistenia, ktorá je v tomto prípade zákonná, v súlade s ust. § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov.

Zákonná dikcia vyššie uvedeného ustanovenia totiž upravuje oprávnenosť na zaistenie žiadateľa o udelenie azyľu v prípade, ak je potrebné zistiť skutočnosti, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azyľu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko úteku.

Riziko úteku upravuje ust. § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov, podľa ktorého sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo, ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

Krajský súd vyjadril názor, podľa ktorého dôvodná obava na útek u navrhovateľa je tu daná, aj bez ohľadu na to, že navrhovateľ túto nechce spájať s predchádzajúcim útekom. Predpokladom na túto obavu je celkové správanie sa navrhovateľa, ktorý síce podal žiadosť o udelenie azyľu na území SR, keďže už takto bol upovedomený na území Nemecka, ale sám z vlastnej iniciatívy túto skutočnosť nepotvrdil, t.j. bol len daný transfer na uskutočnenie tohto úkonu. Napokon krajský súd uviedol, že dôvody na alternatívne riešenie umiestnenia navrhovateľa neboli splnené.

Podľa ust. § 88 ods. 3 ZoPC, podanie žiadosti o udelenie azyľu alebo požiadanie štátneho príslušníka tretej krajiny o asistovaný dobrovoľný návrat nie je dôvodom na prepustenie zaisteného štátneho príslušníka tretej krajiny. Konanie podľa osobitného predpisu nie je zaistením štátneho príslušníka tretej krajiny dotknuté.

Zo samotnej podstaty preskúmacieho konania, ktoré smeruje k prieskumu konania vyplýva, že administratívny spis je obrazom a výsledkom správneho konania, pretože dokladá jeho priebeh a skutkový stav, ktorý tu bol v dobe rozhodovania správneho orgánu. Zásadne pritom platí, že skutkové dôvody, o ktoré sa opiera správne rozhodnutie, musia byť podložené obsahom administratívneho spisu - v opačnom prípade by bolo správne rozhodnutie, ktoré vzišlo za takéhoto konania nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov. Ďalšie zisťovanie skutkového stavu veci až v konaní pred súdom nie je vylúčené /§ 250i ods. 1 O.s.p./, pretože súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Po zhodnotení dôkaznej situácie navrhovateľa, keď navrhovateľ sa k svojmu zaisteniu ani nevyjadril a ani neuviedol aké príčiny ho viedli k podaniu žiadosti o udelenie azyľu, nie je možné dospieť k záveru, že odporca pri zaistení navrhovateľa konal v rozpore s ust. § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov.

Z uvedených dôvodov, nie je možné podľa krajského považovať námietky navrhovateľa pod bodmi 3/ a 4/ za opodstatnené, pretože tak dĺžka zaistenia, ako aj samotné skutkové okolnosti, ktoré viedli k tomuto zaisteniu boli v súlade s platnou právnou úpravou, citovanou v napadnutom rozhodnutí.

K námietke pod bodom 5/ krajský súd uviedol, že pri zaistení navrhovateľa, tento sa nesťažoval na svoj zlý zdravotný stav, pričom zákon o pobyte cudzincov v ust. § 95 ods. 1 ukladá povinnosť štátnemu príslušníkovi tretej krajiny podrobiť sa lekárskej prehliadke v rozsahu určenom lekárom, vrátane potrebného diagnostického a laboratórneho vyšetrenia, očkovaniu a preventívnym opatreniam určeným orgánom na ochranu zdravia; osobitná starostlivosť sa venuje zraniteľným osobám. Sledovanie zdravotného stavu navrhovateľa je zabezpečené aj zákonnou úpravou uvádzanou v ust. § 95 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov, teda táto námietka nie je opodstatnená, pretože jej nutnosť navrhovateľ v konaní ani nepreukázal.

Krajský súd ďalej zistil, že navrhovateľ nie je žiadateľom o medzinárodnú ochranu, pretože takúto žiadosť si nepodal v žiadnom štáte EÚ podľa čl. 2 písm. h/ Smernice 2011/95/EÚ zo dňa 13. decembra 2011.

V zmysle citovanej Smernice, „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ znamená požiadavku predloženú štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobu bez štátneho občianstva o ochranu od členského štátu, o ktorých sa predpokladá, že požadujú postavenie utečenca alebo doplnkovú ochranu a ktorí výslovne nepožadujú iný druh ochrany mimo rozsahu tejto Smernice, o ktorú možno požiadať osobitne.

Krajský súd uviedol, že Dánsko v zmysle Nariadenia EP a Rady /EÚ/ č. 604/2013, bod 42, v súlade s čl. 1 a 2 Protokolu o postavení Dánov, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEU /Zmluva o fungovaní Európskej únie/ sa nezúčastňuje na prijímaní tohto nariadenia, nie je ním viazané, ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

Na záver k spomínanému Ústavnému nálezu č. II. ÚS 147/2013 zo dňa 9. októbra 2013 krajský súd poznamenal, že tento nález skôr obhajuje iba prietahy v súdnom konaní, týkajúce sa pozbavenia osobnej slobody, pričom nie je zrejmé, v čom vidí navrhovateľ súvislosť v tomto konaní s týmto náleznom Ústavného súdu SR. Práve naopak, zbytočnými prietahmi v súdnom konaní sú práve podávané opravné prostriedky tam, kde sa konanie môže oveľa rýchlejšie skončiť až priamou apeláciou pri preukázanom nezákonnom konaní správneho orgánu, /najmä v azylovom konaní, kde sa preukazuje skutočná podstata úteku z domovskej krajiny a okolností, ktoré k takému úteku vedú/, prípadne jeho neoprávnenou nečinnosťou, k čomu slúžia priame zákonom stanovené opravné prostriedky. Až tieto opravné prostriedky slúžia na ochranu ľudských práv v zmysle navrhovateľom citovaných nadnárodných aktov, ktoré majú prednosť pred vnútroštátnou právnou úpravou.

Vzhľadom na uvedené krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil s poukazom na ust. § 250q ods. 2 prvá veta O.s.p.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie a to podľa §-u 205 ods. 2 písm. b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, §-u 205 ods. 2 písm. c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, §-u 205 ods. 2 písm. d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa navrhovateľa krajský súd neúplne zistil skutkový stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a nesprávne právne vec posúdil.

Navrhovateľ vytýkal správne orgánu ako aj krajskému súdu, že nedostatočne zistili skutkový stav veci a rozhodnutie odporcu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozhodnutie odporcu ako aj prvostupňového súdu je arbitrárne a nepreskúmateľné.

Podľa navrhovateľa k základným právam účastníka konania obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, patrí právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V súvislosti s riadnym odôvodnením uviedol, že vychádzajúc z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (o. i. veci G. R. proti S., rozsudok zo dňa 21.10.1999 týkajúci sa sťažnosti č. 30544/96, R. T. proti Š., rozsudok zo dňa 09.12.1994, týkajúci sa sťažnosti č. 18390/91, V. D. H. proti H., rozsudok zo dňa 19.04.1994, týkajúci sa sťažnosti č. 16034/90), judikatúry Ústavného súdu SR (sp. zn. I. ÚS 226/03 zo dňa 12.05.2004, III. ÚS 209/04 zo dňa 23.06.2004, sp. zn. III. ÚS 95/06 zo dňa 15.03.2006,

sp. zn. III. ÚS 260/06 zo dňa 23.08.2006, sp. zn. III. ÚS 36/2010 zo dňa 04.05.2010, sp. zn. I. ÚS 114/08 zo dňa 12.06.2008), nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu, ak však súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú, relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú žalobcom, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojvoľnosti).

Podľa navrhovateľa dôvody, pre ktoré odporca rozhodol o zaistení navrhovateľa sú nedostatočné vo vzťahu k čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd, z dôvodu, že odporca neuviedol, konkrétne na aký účel v zmysle čl. 5 ods. 1 Dohovoru rozhodol o zaistení navrhovateľa. Navrhovateľ poukazuje na to, že pozbavenie osobnej slobody nie je možné subsumovať pod žiaden dôvod v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru, a preto je napadnuté rozhodnutie o zaistení odporcu v rozpore s dohovorom.

Odporca v rozhodnutí o zaistení iba formálne uviedol súlad s citovaným článkom dohovoru avšak bez bližšej právnej úvahy, ako k takému záveru dospel. Rozhodnutie odporcu o zaistení je preto nepreskúmateľné.

Krajský súd z administratívneho spisu zistil vyjadrenia navrhovateľa k jeho rodinným väzbám, ktoré uviedol v zápisnici zo dňa 6. novembra 2012 ako aj zo dňa 10. septembra 2012. Absentuje však v rozhodnutí odporcu ako aj v rozhodnutí prvostupňového súdu aktuálne vyjadrenie navrhovateľa k jeho rodinným väzbám, t.j. z roku 2014. Odporca iba uviedol, že väzby na rodinných príslušníkov v rámci EÚ sú nepreskúmateľné a neoveriteľné. Z obsahu spisového materiálu však nevyplyva ako k takému záveru dospel, keďže sa navrhovateľa na tieto skutočnosti ani neopýtal, ďalej ich neskúmal ani nepreveroval.

Krajský súd sa rovnako uspokojil s názorom odporcu, ktorý sa odvolal na staré zápisnice z roku 2012. Možno iba predpokladať, že ak by navrhovateľ nebol zaistený v roku 2014 ale až o 5 alebo 10 rokov, tak tiež by sa odporca odvolával na zápisnice z roku 2012. Tento postup správneho orgánu považuje navrhovateľ za neakceptovateľný.

K riziku úteku navrhovateľa ako účastníka konania uviedol, že v rozhodnutí o zaistení na str. 5 rozhodnutia o zaistení odporca udáva, že prehodnocoval aj skutočnosť, či trvá účel zaistenia, t.j., či trvá riziko úteku účastníka konania. Správny orgán ako aj krajský súd dospel právnou úvahou k záveru, že riziko úteku trvá, keďže účastník konania už raz porušil povinnosti vyplývajúce mu ako žiadateľovi o azyl zo zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle ako aj ostatných príslušných právnych noriem spojených s azylovou procedúrou, pričom utiekol z územia Slovenskej republiky do Nemecka.

Podľa navrhovateľa správny orgán nemôže takto automaticky bez náležitého zváženia všetkých okolností daného prípadu rozhodnúť. Počas výsluchu navrhovateľa sa správny orgán ani nepokúsil zistiť, čo viedlo navrhovateľa k opusteniu tábora, aké dôvody a pohnútky ho k tomu viedli, aký mal motív pre toto svoje konanie. Až po náležitom objasnení týchto skutočností by mohol správny orgán vyvodiť úvahu, či trvá účel zaistenia, resp. či trvá riziko úteku účastníka konania. Takýmto spôsobom však správny orgán dokazovanie nevykonával a aj z tohto dôvodu je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné, pretože nie je podložené konkrétnymi dôkazmi.

Navrhovateľ k tomu uviedol, že to, že niekto v minulosti porušil ustanovenie nejakého právneho predpisu automaticky neznamená, že tento predpis poruší opakovane aj v súčasnosti, nakoľko na strane navrhovateľa došlo k viacerým zmenám. Navrhovateľ rovnako poukazuje, na názor správneho orgánu, že „aj keď štátni príslušníci tretích krajín často krát účelovo prejavujú úmysel požiadať o azyl, tak títo iba vo výnimočných prípadoch absolvujú kompletnú azylovú procedúru a svojvoľne opúšťajú pobytové tábory, pričom ich ďalší pobyt na území členských štátov nie je možné monitorovať“. Rovnako tento právny názor správneho orgánu, nie je možné automaticky vzťahovať na všetkých štátnych príslušníkov tretích krajín, a preto ani na navrhovateľa. Jedná sa iba o úvahu správneho orgánu, ktorú však vo

svojom rozhodnutí ničím nepodložil a k uvedeným tvrdeniam ani neprodukoval žiadne dôkazy, preto súd na tento názor správneho orgánu nemôže prihliadať.

K možnosti uplatnenia alternatív zaistenia uviedol, že správny orgán sa na str. 6 rozhodnutia o zaistení zaoberal aj možnosťami alternatív zaistenia. Správny orgán skúmal skutočnosti, či účastník konania nemá na území Slovenskej republiky žiadne rodinné väzby. Pri výsluchu navrhovateľa síce správny orgán zistil, že navrhovateľ nemá v Slovenskej republike rodinné väzby, avšak podľa názoru navrhovateľa mal správny orgán zisťovať rodinné väzby v celej Európskej únii a nie iba v Slovenskej republike, toto však správny orgán nezistil a nezisťoval ani aktuálne rodinné väzby v roku 2014, ale iba sa odvolával na staré zápisnice z roku 2012. Rovnako správny orgán nezisťoval, či v minulosti mal navrhovateľ nejakých rodinných príslušníkov v Slovenskej republike. Napokon správny orgán zisťoval iba formálnym spôsobom, či navrhovateľ má finančné zabezpečenie, pričom navrhovateľ uviedol, že má 150,58 Eur. Navrhovateľ uviedol, že suma 150,58 Eur bola suma, ktorú mal aktuálne so sebou v peňaženke. Je otázne prečo správny orgán nepoložil navrhovateľovi inak koncipovanú otázku a to či má majetok alebo finančné prostriedky väčšej hodnoty, toto však rovnako správny orgán neskúmal, pričom podľa názoru navrhovateľa je správny orgán povinný odôvodniť svoje rozhodnutie tak, aby bolo preskúmateľné. Správny orgán podľa názoru navrhovateľa nezistil, že navrhovateľ nemá dostatočné finančné prostriedky, nakoľko takto otázku navrhovateľovi nepoložil. Správny orgán nemôže odôvodňovať prečo nepripustil alternatívy zaistenia, ak nezistil všetky okolnosti súvisiace s majetkovými pomermi navrhovateľa. Navrhovateľ uviedol, že je irelevantné, či má alebo nemá v Slovenskej republike zabezpečené ubytovanie alebo zamestnanie, nakoľko toto nie je podmienkou toho, aby nebol zaistený. S alternatívami podľa § 89 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z. sa správny orgán vo svojom rozhodnutí náležite nevysporiadal, a teda stále pretrvávajú v danom prípade pochybnosti o tom, či je nevyhnutné zaistiť navrhovateľa na dobu 5 mesiacov, pričom jeho zaistenie by mohlo byť nahradené aj inými alternatívnymi možnosťami, ktoré zákon pripúšťa. Navrhovateľ sa nestotožňuje s právnym záverom krajského súdu, že právna úprava uvedená v §-e 89 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z., je aplikovateľná iba v konaní o vyhostení, ale už nie je aplikovateľná v konaní o udelenie azylu. Navrhovateľ trvá aj na tom, že doba, na ktoré je zaistený je neprimerane dlhá.

Navrhovateľ uviedol, že odporca ho zaistil na dobu 5 mesiacov, teda na skoro maximálnu dobu, ktorú mu umožňuje zákon, pričom z rozhodnutia odporcu vyplýva, že navrhovateľ je žiadateľom o udelenie azylu na území Slovenskej republiky a podľa §-u 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov ho zaistil na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať. Z príručky UNHCR k otázke zaistenia žiadateľov o azyl, vyplýva, že žiadateľ o azyl môže byť zaistený výlučne pre účel predbežného pohovoru za účelom zistenia základu žiadosti o azyl, pričom táto výnimka zo všeobecného princípu nemôže byť využívaná na ospravedlnenie zaistenia na celé konanie o rozhodovaní o žiadosti o azyl alebo na neobmedzenú dobu. Z uvedeného dôvodu považuje navrhovateľ napadnuté rozhodnutie za nezákonné a v rozpore so zákonom o pobyte cudzincov ako aj medzinárodnými princípmi a normami. S týmito skutočnosťami sa prvostupňový súd podľa názoru navrhovateľa vôbec nevysporiadal. K nevyhovujúcemu zdravotnému stavu navrhovateľ uviedol, že z predloženej zdravotnej dokumentácie navrhovateľa vyplýva, že utrpel dňa 10. júna 2014 v Nemecku nehodu, a z tohto dôvodu musel byť v Nemecku aj hospitalizovaný a ošetrovaný. Navrhovateľ trpí bolesťami hlavy a nosa, pričom následky nehody sú na jeho tvári aj po mesiaci viditeľné. Navrhovateľ uviedol svojej právnej zástupkyňi, že okolnosti jeho úrazu a zlého zdravotného stavu udával aj pri svojom výsluchu pred správnym orgánom, avšak v rozhodnutí o zaistení, v dokladoch nachádzajúcich sa v súčasnosti v administratívnom spise, ktorý sa nachádza u odporcu absentujú akákoľvek zmienky o zdravotnom stave navrhovateľa. Podľa názoru navrhovateľa ako aj podľa názoru lekárov z Nemecka, kde bol hospitalizovaný pred prevezením do Slovenskej republiky, by navrhovateľ mal byť v neustálej lekárskej starostlivosti ešte počas obdobia 3 mesiacov. Navrhovateľ nespochybňuje skutočnosť, uvádzanú v súdnom rozhodnutí, že bol schopný prevozu, avšak spochybňuje rozhodnutie odporcu o zaistení, ako aj postup predchádzajúci vydaniu takého rozhodnutia, keď sám mal odporcovi tvrdiť, že sa necíti dobre, nie je schopný vypovedať a ani nebol schopný dostatočne porozumieť tomu, čo mu bolo zo strany tlmočníčky tlmočené. Ohľadom nevyhovujúceho zdravotného stavu navrhovateľa nie je v zápisniciach nič uvedené, pričom sám navrhovateľ udával, že to, že sa necíti dobre opakoval

niekoľko krát. Z tohto dôvodu sa javí ako najlepšie zopakovať výsluch navrhovateľa za účasti jeho právneho zástupcu, nakoľko navrhovateľ teraz nevie, či odporca nezapísal vyjadrenie o jeho zlom zdravotnom stave alebo tlmočník to odporcovi nepretlmočil.

Podľa navrhovateľa, jeho zaistenie zo všetkých uvedených dôvodov nemôže spĺňať požiadavky na zásah do osobnej slobody jednotlivca v zmysle rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky (Nález Ústavného súdu, sp. zn. II ÚS 147/2013).

V konaní o zaistení si treba vždy vo vzťahu ku každému individuálnemu prípadu uviesť, že rozhodnutie o zaistení sa dotýka najzákladnejších práv a slobôd človeka, ktorý je cudzincom neznalým spravidla reči, prostredia zvykov, právneho poriadku atď. v Slovenskej republike. Je preto nanajvýš žiaduce pri rozhodovaní o zaistení dbať nielen na splnenie formálnych kritérií na poskytnutie tlmočenia a právneho zástupcu, ale aj na to, aby účastník správneho konania mal možnosť tlmočenia a právnej služby v čase, keď to považuje za nevyhnutné na ochranu svojich práv a slobôd. (Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 10Sž/9/2014)

S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vydal rozhodnutie, ktorým napadnutý rozsudok krajského súdu zmení tak, že rozhodnutie odporcu o zaistení zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. Súčasne navrhol, aby najvyšší súd nariadil jeho bezodkladné prepustenie zo zaistenia.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Oporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že zotrváva na vyjadrení k veci tak, ako uviedol v stanovisku pod č. p. PPZ-HCP-PO9-286-027/2014 zo dňa 21. júla 2014 (toto stanovisko je súčasťou spisového materiálu č. s. PPZ-HCP-PO9-286/2014). Na tomto stanovisku aj naďalej trvá a žiada jeho akceptáciu pri ďalšom posudzovaní „Odvolania proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. ISp/33/2014-49 zo dňa 11. augusta 2014“.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Oporca rozhodnutím č. : PPZ-HCP-PO9-286-013/2014 zo dňa 1. júla 2014, rozhodol o zaistení navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré bez zistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku. Účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ bol vrátený z územia Nemecka podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady /EÚ/ č. 604/2013 Z. z. zo dňa 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov. Navrhovateľ prvýkrát vstúpil na územie SR cez ukrajinskú hranicu dňa 9. septembra 2012 neoprávnene pri obci Ubľa, kde aj bol zadržaný hliadkou OHK PZ Ubľa. Následne bolo vydané rozhodnutie o zaistení za účelom jeho administratívneho vyhostenia, zaistenie bolo ukončené dňa 2. novembra 2012, o azyl požiadal dňa 6. novembra 2012, na základe čoho bol presunutý do Pobytového tábora Opatovská Nová Ves, odkiaľ dňa 21. decembra 2012 ušiel, konanie o udelenie azylu bolo zastavené. Navrhovateľ po tomto úteku sa 11 mesiacov zdržiaval v Dánsku, údajne aj tam požiadal o azyl, tam ho vraj upozornili na podanú žiadosť o azyl na území SR, teda dobrovoľne sa vrátil na Slovensko, cez Nemecko, kde bol asi 7 mesiacov, aj tam údajne žiadal o azyl. Po upozornení, že Slovenská republika je príslušná rozhodnúť o žiadosti navrhovateľa o udelení azylu, súhlasil s návratom na územie SR dňa 1. júla 2014, letecky prepravený z Prahy do Košíc.

Odporca uviedol, že sa zaoberal aj s alternatívami zaistenia, pričom prihládol na to, že navrhovateľ nemá dostatok finančných prostriedkov, ubytovanie, zamestnanie ani žiadne rodinné väzby. Zotrvával na právnom závere, že v tomto prípade je vysoké riziko úteku navrhovateľa aj z jeho dočasného umiestnenia v ÚPZ pre cudzincov v Sečovciach a preto rozhodol vzhľadom na podanú žiadosť o azyl, podľa ust. § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov. Zaistenie trvá od 1. júla 2014 do 1. decembra 2014, odôvodnené lehotami, ktoré sú uvedené v ust. § 20 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ďalej v súlade s aplikačnou praxou Migračného úradu MV SR. Ďalej poukázal na ust. § 88 ods. 3, 4, § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov ako aj na čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 2. septembra 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či odvolacie námietky odporcu sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1 O. s. p. sa v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“. Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 2 O. s. p.).

Podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku.

Rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa zákona o pobyte cudzincov alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na šesť mesiacov.

Podľa § 88a ods. 2 zákona o pobyte cudzincov žiadateľ o udelenie azylu môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, pokiaľ trvajú dôvody podľa ods. 1. Celkový čas zaistenia žiadateľa o udelenie

azyly podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov nesmie presiahnuť 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 88 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov podanie žiadosti o udelenie azylu alebo požiadanie štátneho príslušníka tretej krajiny o asistovaný dobrovoľný návrat nie je dôvodom na prepustenie štátneho príslušníka tretej krajiny. Konanie podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) nie je zaistením štátneho príslušníka tretej krajiny dotknuté.

Na základe skutočností zistených v konaní o zaistení navrhovateľa odporca usúdil, že reálne riziko úteku účastníka konania existuje a trvá, nakoľko navrhovateľ porušil povinnosti vyplývajúce mu ako žiadateľovi o azyl zo zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle ako aj ostatných právnych noriem spojených s azylovou procedúrou, pričom utiekol z územia Slovenskej republiky do Nemecka. Odporca usúdil, že navrhovateľ svojou žiadosťou o azyl na území SR má snahu dostať sa do azylového tábora, kde má voľný režim pohybu žiadateľa o azyl a tento voľný režim by vzápätí využil na útek. Po zhodnotení dôkaznej situácie podľa odporcu reálne riziko úteku účastníka konania v konaní o udelení azylu trvá a existuje dôvodné podozrenie, že navrhovateľ sa opäť pokúsi o útek z územia SR.

Na základe uvedeného odporca rozhodol o zaistení navrhovateľa na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku.

Navrhovateľ napadol rozsudok krajského súdu z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

K námietke navrhovateľa, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, považuje odvolací súd za dôležité uviesť, že uvedenú námietku navrhovateľ bližšie nešpecifikoval ani v konaní pred krajským súdom ani odvolacím súdom.

Zo samotnej podstaty preskúvacieho súdneho konania, ktoré smeruje k prieskumu správneho konania vyplýva, že administratívny spis je obrazom a výsledkom správneho konania, pretože dokladá jeho priebeh a skutkový stav, ktorý tu bol v dobe rozhodovania správneho orgánu. Zásadne pritom platí, že skutkové dôvody, o ktoré sa opiera správne rozhodnutie, musia byť podložené obsahom administratívneho spisu - v opačnom prípade by bolo správne rozhodnutie, ktoré vzišlo za takéhoto konania nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov. Ďalšie zisťovanie skutkového stavu veci až v konaní pred súdom nie je vylúčené (§ 250i ods. 1 O.s.p.), pretože súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Pokiaľ však krajský súd vychádzal pri rozhodovaní iba z obsahu administratívneho spisu, nemožno takémuto postupu principiálne nič vytknúť. Naviac navrhovateľ ani v odvolaní proti rozsudku krajského súdu nespresnil aké dôkazy mali byť krajským súdom k lepšiemu zisteniu skutkového stavu veci vykonané, a preto za tejto situácie je možné takúto argumentáciu odmietnuť ako bezpredmetnú.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal, že v danej právnej veci rozhodnutie odporcu je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru, nakoľko dôvody uvádzané odporcom v napadnutom rozhodnutí sú zjavne nedostatočné pre účely citovaného článku Dohovoru a odporca v napadnutom rozhodnutí ani neuvádza konkrétne na aký účel v zmysle citovaného článku Dohovoru rozhodol o jeho zaistení. Pozbavenie osobnej slobody navrhovateľa nie je možné subsumovať pod žiaden z dôvodov čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru a preto rozhodnutie odporcu je v rozpore s uvedeným článkom.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa čl. 31 Dohovoru o právnom postavení utečencov (vyhláseného pod č. 319/1995 Z. z.) sa zmluvné štáty zaviazali, že za predpokladu, že utečenci, ktorí vstúpili na ich územie alebo sa na ňom nachádzajú bez povolenia sa sami bezodkladne prihlásia a preukážu dostatočný dôvod na svoj nezákonný vstup alebo prítomnosť, nebudú ich štáty trestne stíhať pre nezákonný vstup alebo pre prítomnosť utečencov, ktorí prichádzajú priamo z územia, kde ich život alebo ich sloboda boli ohrozené podľa článku 1 tohto dohovoru (ods. 1). Rovnako sa zmluvné štáty zaviazali, že „nebudú na pohyb takýchto utečencov uplatňovať iné obmedzenia, než sú nevyhnutné, a takéto obmedzenia budú uplatňovať iba dovtedy, kým sa ich postavenie v štáte neupraví alebo kým nedostanú povolenie na vstup do iného štátu. Zmluvné štáty poskytnú takýmto utečencom primeranú lehotu a všetky potrebné prostriedky na získanie povolenia na vstup do iného štátu.“ (ods. 2).

V zmysle odporúčania Rady Európy [Odporúčanie Rady ministrov Rec(2003)5 zo 16. apríla 2003] sa zaistenie žiadateľov o azyl má okrem iného uskutočniť iba po dôkladnom preskúmaní jeho nevyhnutnosti v každom jednotlivom prípade a obmedzenie osobnej slobody (org. measure of detention) žiadateľov o azyl má byť pravidelne preskúmané súdom v súlade s čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (bod 4 a 5).

Podľa názoru odvolacieho súdu štáty majú nepopierateľné suverénne právo kontrolovať vstup cudzincov a ich pobyt na svojom území. Nevyhnutnou súčasťou tohto práva je oprávnenie štátov zadržať potenciálnych imigrantov. Ich zadržanie môže byť zlučiteľné s čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru. Dokiaľ štát nepovolí vstup na svoje územie, je takýto vstup nepovolený v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru a zadržanie osoby, ktorá si praje na územie štátu vstúpiť (pričom potrebuje na to príslušné povolenie, ktoré ešte nemá), môže byť považované za realizované preto, aby sa „zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu“.

Možno preto konštatovať, že zaistenie sťažovateľa je *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru.

Prípady pozbavenia slobody v zásade vyžadujú, aby bola periodicky kontrolovaná ospravedlniteľnosť ich ďalšieho trvania. Účelom čl. 5 ods. 4 Dohovoru je umožniť osobe pozbavenej slobody domáhať sa toho, aby súd preskúmal, či toto pozbavenie slobody je zákonné. Vzhľadom na to, že naplnenie podmienok ustanovených zákonom sa v čase vyvíja (najmä pokiaľ ide o existenciu relevantných a dostatočných dôvodov pozbavenia slobody), mala by byť zaistená možnosť domáhať sa takej kontroly opakovane v určitých primeraných intervaloch. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva čl. 5 ods. 4 Dohovoru zakotvuje procesnú záruku najmä proti pokračovaniu pozbavenia slobody, ktoré - hoci bolo pôvodne nariadené zákonným spôsobom - sa potom mohlo stať nezákonným a stratiť akékoľvek opodstatnenie. Požiadavky na urýchléné rozhodovanie o pozbavení slobody a na periodickú súdnu kontrolu v primeraných intervaloch majú svoje opodstatnenie v tom, že zabezpečujú, aby zadržaná osoba nemusela byť vystavená nebezpečenstvu, že zostane zadržovaná aj dlho po tom, ako jej pozbavenie slobody prestalo byť ospravedlniteľné (Shishkov proti Bulharsku z 9. januára 2003, § 88).

Podobne možno smerom k už vymedzeným požiadavkám z čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru poukázať na ďalšie rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, napr. na Saadi proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok Veľkej komory, 29. január 2008, č. 13229/03 (najmä § 45), Amuur proti Francúzsku, rozsudok, 25. jún 1996, č. 19776/92 (najmä § 43), Abdolkhani a Karimnia proti Turecku, rozsudok, 22. september 2009, č. 30471/08, či Z.N.S. proti Turecku, rozsudok, 19. január 2010, č. 21896/08 (najmä § 56 a § 63).

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru, ktorý má v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky prednosť pre zákonmi Slovenskej republiky, možno osobu pozbaviť osobnej slobody na základe postupu ustanoveného zákonom vtedy, ak ide o zákonné zatknutie, či iné pozbavenie osobnej slobody, aby sa

zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aby mohlo byť pozbavenie osobnej slobody zákonné, musí byť efektívne a účelné.

Teda, aby bolo pozbavenie osobnej slobody oprávnené, rozhodnutie musí byť vydané zákonom stanoveným postupom a musí byť efektívne a účelné, pričom všetky podmienky musia byť splnené súčasne. Pri absencii niektorej z nich nemožno hovoriť o oprávnenom pozbavení osobnej slobody navrhovateľa.

Napadnuté rozhodnutie, ktorým odporca podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov rozhodol o zaistení navrhovateľa na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku je vzhľadom na vyššie uvedené možno považovať podľa odvolacieho súdu za riadne odôvodnené v zmysle § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 1Sža/94/2010 vyplýva, že správny orgán musí v odôvodnení rozhodnutia opísať predmet konania, poukázať na skutkové zistenia, uviesť dôkazy, z ktorých vychádzal a ako sa vyporiadal s návrhmi na vykonanie dôkazov zo strany účastníkov, prípadne s ich námietkami k vykonaným dôkazom. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odporcu tieto atribúty spĺňa. Je nesporné, že odporca pri rozhodovaní o zaistení prihliadol aj na tzv. „návratovú Smernicu“ (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES o spoločných normách a postupoch v členských štátoch pri navracaní neoprávnene pobývajúcich štátnych príslušníkoch tretích krajín).

Článok 15 Smernice ustanovuje, kedy je možné zaistiť cudzinca, voči ktorému prebieha konanie o návrate a to bez ohľadu na to, či bolo vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení, uložený trest vyhostenia, či sa tak stalo za účelom readmisie, prípadne na účely výkonu prevozu podľa osobitného zákona. Uvedený článok sa vzťahuje na zaistenie cudzinca bez ohľadu na účel zaistenia. V článku 15 Smernice sú uvedené len dva dôvody zaistenia existencia rizika úteku alebo vyhýbanie sa, či bránenie procesu prípravy návratu alebo odsunu.

Toto ustanovenie je v zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora povinný dodržiavať aj odporca. Z rozhodnutia odporcu je zrejmé, že odporca objasnil v čom vidí existenciu rizika úteku navrhovateľa.

V zmysle čl. 15 ods. 1 Smernice môžu členské štáty zaistiť iba štátneho príslušníka tretej krajiny, o ktorého návrat prebieha konanie, a to za účelom prípravy návratu alebo o výkone vyhostenia, najmä v prípadoch kde hrozí nebezpečenstvo skrývania alebo sa štátny príslušník tretej krajiny vyhýba príprave návratu, či uskutočňovaniu vyhostenia alebo ho inak sťažuje. K zaisteniu je možné prikročiť len vtedy, pokiaľ nemôžu byť v konkrétnom prípade uplatnené iné dostatočne účinné avšak miernejšie opatrenia.

Odporca sa zaoberal možnosťou uloženia miernejších opatrení, po zistení, že navrhovateľ nemá na území Slovenskej republiky žiadne rodinné väzby, nemá dostatočné finančné prostriedky, nemá na území Slovenskej republiky rezervované ubytovanie alebo zabezpečené zamestnanie, nebola mu uložená povinnosť v zmysle § 89 zákona.

Z obsahu administratívneho spisu odporcu je zrejmé, že odporca pri rozhodovaní o zaistení navrhovateľa vychádzal z dôkazných prostriedkov - z informácie o Dublínskom transfere č. p.: PPZ-HCP-OCPI-2014/000999-080, zo zápisníc o vyjadrení účastníka konania, z výsledkov lustrácie v informačných systémoch MV SR a z rozhodnutia Migračného úradu MV SR zo dňa 9. januára 2013, kedy bolo konanie vo veci udelenia azylu na území Slovenskej republiky podľa § 19 ods. 1 písm. f/ zákona o azyle zastavené.

Podľa § 4 ods. 6 zákona o azyle cudzinec, ktorý nie je žiadateľom, ale je vrátený na územie Slovenskej republiky z dôvodu, že na konanie o udelenie azylu je príslušná Slovenská republika, považuje sa za žiadateľa okrem cudzinca, ktorého žiadosť o udelenie azylu na území Slovenskej republiky bola už v

minulosti zamietnutá ako neprípustná alebo ako zjavne neopodstatnená alebo ktorému sa neudelil azyl; konanie o udelenie azylu sa začína vstupom cudzinca na územie Slovenskej republiky.

Podľa odvolacieho súdu odporca sa v konaní o zaistení navrhovateľa, ktorý bol v postavení žiadateľa o azyl dôsledne riadil zákonom o pobyte cudzincov (§ 88a ods. 1 písm. b/ zákon o pobyte cudzincov) ako aj Smernicou Európskeho parlamentu a rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu. Odporca dôsledne aplikoval závery rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 30. mája 2013 (vec Mehmet Arslan proti Polícii ČR, C-534/11, dostupný na <http://curia.europa.eu>; ďalej len vec A), z ktorého vyplýva, že pokiaľ cudzinec zaistený podľa zákona o pobyte cudzincov požiadava o udelenie medzinárodnej ochrany, pokiaľ je táto žiadosť podaná účelovo (slovami Súdneho dvora „iba s cieľom pozdržať alebo zmariť výkon rozhodnutia o navrátení“) a pokračovanie zaistenia je naďalej objektívne nutné, je možné takéhoto cudzinca ponechať v zaistení.

Obmedzenie osobnej slobody žiadateľov o azyl nevyklučuje ani medzinárodné azylové právo, hoci všeobecne stanovuje zásadu, podľa ktorej nie je možné na utečencov (žiadateľov o azyl) nahliadať ako na neoprávnene pobývajúcich osoby a je treba im priznať (okrem iného) právo na slobodu pohybu na území krajiny, v ktorej sa nachádzajú (pozri čl. 26, 31 a 32 Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951; ďalej len „Ženevská konvencia“).

Zároveň Súdny dvor v predmetnej veci zdôraznil, že členské štáty musia mať možnosť zabrániť tomu, aby zaistený cudzinec podaním žiadosti o azyl automaticky dosiahol prepustenie zo zaistenia, inak by bol narušený zmysel návratovej Smernice, ktorým je účinné navrátenie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území (bod 60 rozsudku vo veci A.).

Ustanovenie § 88a ods. 1 písm. b/ zákona, ktoré aplikoval na uvedený prípad totiž umožňuje zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, a to na základe presne špecifikovaných dôvodov, ktoré plne korešpondujú s požiadavkami Európskej únie na zaistenie takejto kategórie cudzincov, v konkrétnom prípade žiadateľa o azyl, ktorý bol vrátený na územie Slovenskej republiky z dôvodu, že na konanie o udelenie azylu je príslušná Slovenská republika.

Dôvod pre zaistenie navrhovateľa teda spočíval v tom, že zaistenie je nutné za zistenie tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, pretože v prípade navrhovateľa existuje riziko jeho úteku.

Námietku navrhovateľa, týkajúcu sa dĺžky zaistenia odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Odporca podrobne odôvodnil z akých dôvodov zaistil navrhovateľa na dobu 5 mesiacov. Uviedol, že dobu zaistenia stanovil po dôkladnom vyhodnotení osoby účastníka konania ako aj aplikačnej praxe Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, kedy je táto doba potrebná na rozhodnutie v žiadosti o udelenie azylu na území Slovenskej republiky. Počas tejto doby bude Migračný úrad Ministerstva vnútra skúmať jednotlivé dôvody, ktorými účastník konania odôvodňuje svoju žiadosť o udelenie azylu na území Slovenskej republiky.

Podľa názoru odvolacieho súdu odporca jednoznačne vo výroku svojho rozhodnutia určil lehotu zaistenia na 5 mesiacov v zmysle ustanovenia § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov, pričom presne označil deň, kedy bol navrhovateľ zaistený. Je teda nepochybné, odkedy začala lehota plynúť a ktorým dňom dôjde k jej skončeniu (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 10Sza/2/2012 zo dňa 16.02.2012).

Stanovenú lehotu zaistenia odôvodnil existujúcimi skutočnosťami, ktoré aj podľa názoru odvolacieho súdu odôvodňujú takýto „čas nevyhnutne potrebný“ na zaistenie cudzinca, pričom povinnosť skúmať podmienky zaistenia v jeho priebehu odporcovi vyplýva priamo z ustanovenia § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov, ako to aj uviedol odporca vo svojom rozhodnutí. Uvedené teda nasvedčuje zákonnosti rozhodnutia odporcu o zaistení navrhovateľa, pretože v danom prípade bolo nevyhnutné nie len pre zistenie skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o azyl, ale aj z dôvodu, že riziko jeho

úteku vzhľadom na predchádzajúce správanie sa navrhovateľa pretrváva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval odvolacie námietky navrhovateľa za nedôvodné a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Nezistil ani žiadne pochybenie v postupe odporcu ani krajského súdu. Krajský súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa uvedenými v opravnom prostriedku.

Preto záver krajského súdu o zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu, vzhľadom k tomu, že sa vysporiadal s uplatnenými námietkami navrhovateľa (na ich vyhodnotenie pre ich správnosť odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, s ktorým sa plne stotožňuje) vypovedá o správnosti postupu krajského súdu pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutia odporcu.

Krajský súd bol totiž viazaný rozsahom dôvodov, ktoré navrhovateľ uplatnil v opravnom prostriedku a z uvedených dôvodov preto bolo možné vyvodiť záver, že rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, bolo potrebné považovať za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom a krajský súd nepochybil, ak jeho rozhodnutie potvrdil. Odvolací súd sa s právnym záverom uvedeným v jeho rozsudku stotožnil, námietkam navrhovateľa nevyhovel a napadnutý rozsudok podľa § 219 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c O.s.p., tak, že navrhovateľovi, ako neúspešnému účastníkovi konania trovy odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.